2024/857

2024.4.24.

A BIZOTTSÁG (EU) 2024/857 FELHATALMAZÁSON ALAPULÓ RENDELETE

(2023. december 1.)

a 2013/36/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek az intézmények nem kereskedési könyvi tevékenységeiben a tőke gazdasági értékére és a nettó kamatbevételre egyaránt kiható esetleges kamatlábváltozásokból származó kockázatok értékelésére vonatkozó szabványosított módszert és egyszerűsített szabványosított módszert meghatározó szabályozástechnikai standardok tekintetében történő kiegészítéséről

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a hitelintézetek tevékenységéhez való hozzáférésről és a hitelintézetek prudenciális felügyeletéről, a 2002/87/EK irányelv módosításáról, a 2006/48/EK és a 2006/49/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. június 26-i 2013/36/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvre ([1]) és különösen annak 84. cikke (5) bekezdésének harmadik albekezdésére,

mivel:

(1) A gyakorlatok összehangolásának előmozdítása érdekében a nem kereskedési könyvet érintő kamatlábkockázat megbízható becsléseinek kiszámítására szolgáló szabványosított módszer meghatározásakor biztosítani kell az intézmények számára a kockázatok értékeléséhez szükséges kulcsfontosságú technikai elemeket, beleértve a pénzáramlások besorolására, az automatikus opciókat érintő számításokra, a valós értéken értékelt instrumentumokat érintő számításokra, valamint a pénzáramlások diszkontálására és előrejelzésére vonatkozó szabályokat.

(2) A folytonosság és a vonatkozó nemzetközi standardoknak való megfelelés érdekében a szabványosított módszer fogalommeghatározásainak, elemeinek és lépéseinek követniü kell az Európai Bankhatóságnak a nem kereskedési könyvi tevékenységekből származó kamatlábkockázat kezeléséről szóló iránymutatásaiban ([2]), valamint a Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság 2016. áprilisi szabványosított módszertanában ([3]) meghatározottakat.

(3) A nem kereskedési könyvet érintő kamatlábkockázatok azonosításának, értékelésének, kezelésének és csökkentésének összehangolása érdekében – amennyiben lehetséges – helyénvaló szabványosított feltételezéseket megállapítani, különös tekintettel az automatikus opciókra. Az ilyen feltételezések meghatározásakor figyelembe kell venni, hogy a szakmai partnerek általában saját előnyükre hívnak le opciókat. Előfordulhatnak olyan helyzetek, amikor nem lehet előíró feltételezéseket megfogalmazni, mert az ilyen feltételezések pontatlan kockázatértékeléshez vezethetnek, például a tekintetben, hogy a lakossági ügyfelek milyen magatartást tanúsítanak egy adott instrumentumot érintő kamatlábsokk esetén. E helyzetek tekintetében a lehető legnagyobb mértékben meg kell határozni azokat a lépéseket, fogalommeghatározásokat és korlátozásokat, amelyeket az intézményeknek figyelembe kell venniük.

(4) A szabványosított módszer intézmények általi végrehajtásának megkönnyítése érdekében, valamint tekintettel arra, hogy mind a tőke gazdasági értékére, mind a nettó kamatbevételre vonatkozó becslésnek az átárazódó pénzáramlásokon kell alapulnia, az említett két mérőszám becslésére szolgáló módszereknek az idősávokba sorolásra vonatkozó azonos szabályokon kell alapulniuk. Annak helyes kiszámítása érdekében azonban, hogy a várható kockázatmentes kamatláb mennyiben járul hozzá az átárazódó pénzáramlások újrabefektetéséhez vagy refinanszírozásához, a nettó kamatbevétel mérőszámának kiszámításához a pénzáramlásokat további, átárazódási periódus szerinti idősávokba kell besorolni.

(5) Emellett, tekintettel arra, hogy a tőke gazdasági értéke és a nettó kamatbevétel kiszámításának körébe tartozó instrumentumok különböző jellemzőkkel rendelkeznek, beleértve a rögzített vagy változó kamatlábakat és a beágyazott magatartási feltételezéseket, továbbá e számítás következetes végrehajtása érdekében, ezeket a jellemzőket figyelembe kell venni az egyes instrumentumtípusokra vonatkozó egyedi hozzárendelési szabályok meghatározásakor.

([1]) HL L 176., 2013.6.27., 338. o.
([2]) EBA/GL/2018/02, 2018. július 19.
([3]) Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság: *Interest rate risk in the banking book* (Kamatlábkockázat a banki könyvben), 2016. április.

(6) Egyfelől a számítási eredmények összehasonlíthatósága, másfelől a hosszú távú időhorizont és a működés eredendő összetettsége miatt szükséges rugalmasság közötti megfelelő egyensúly érdekében a kereskedelmi árréseket és a kamatfelár egyéb összetevőit figyelembe kell venni a nettó kamatbevétel kiszámításakor. A tőke gazdasági értékének kiszámításakor mindazonáltal az intézményeknek a nem kereskedési könyvi kamatlábkockázatra vonatkozó belső irányítási és értékelési megközelítésükkel összhangban kell eljárniuk.

(7) A kockázatérzékenység fokozása és a magatartásfüggő pénzáramlásokra vonatkozó intézményspecifikus feltételek figyelembevétele érdekében azoknak a feltételezéseknek, amelyek a lejárat nélküli betétek, az előtörlesztési kockázatnak kitett hitelek és a feltörési kockázatának kitett lekötött betétek pénzáramlás-besorolásának alapjául szolgálnak, elsősorban az intézmények által időben következetesen alkalmazott becsléseken kell alapulniuk. A módszertan szabványosított jellegének hangsúlyozása érdekében azonban e magatartásfüggő pénzáramlások konzervatív jellegét az alkalmazandó forgatókönyvtől függő rögzített szorzószámok használatával kell fokozni. Emellett a lejárat nélküli betétek tekintetében a konzervatív jelleget a partnerkategóriától függő, az alapkomponens arányára és átlagos futamidejére vonatkozó egységes felső határok bevezetésével kell biztosítani.

(8) A pénzáramlás-besorolás arányosságának biztosítása érdekében, amennyiben egyes kitettségek lényegessége előre meghatározott küszöbértékek alá csökken, az intézményeket mentesíteni kell bizonyos becslések elvégzése alól a lejárat nélküli betétek, az előtörlesztési kockázatnak kitett hitelek, a feltörési kockázatának kitett lekötött betétek, a nemteljesítő kitettségek, a rögzített kamatozású lakossági hitelkeretek és a báziskockázat összefüggésében.

(9) A szabványosított módszer végrehajtásának megkönnyítése érdekében az intézményeknek a releváns kamatlábat nem az egyes átárazódó pénzáramlásokra, hanem az egyes átárazási idősávokra vagy az átárazási idősávok és az átárazódási periódus szerinti idősávok kombinációjára kell meghatározniuk.

(10) A nettó kamatbevétel kiszámítása során az új ügyletek előrejelzéséhez szükséges kereskedelmi árrések meghatározásához és naprakész becslések készítéséhez az intézményeknek a releváns terméktípusok, partnerkategóriák és földrajzi elhelyezkedés szerinti közelmúltbeli megfigyeléseket kell használniuk. E megfigyeléseknek ezért általában az előző évben megfigyelt ügyleteken vagy – hozzáférhető piaci jegyzésekkel rendelkező instrumentumok esetében – a megfigyelhető piaci árakon kell alapulniuk.

(11) A nettó kamatbevételre vonatkozó szabványosított módszer eredményeinek információs értéke akkor a legnagyobb, ha a nettó kamatbevétel időhorizontja 1 évben kerül megállapításra. A nettó kamatbevétel kamatérzékenységének hosszabb időhorizontra vonatkozó számítása azonban gyakran további hasznos információkkal szolgálhat azon intézmények esetében, amelyeknél jelentős a futamidők koncentrációja az egyéves időhorizont körül vagy azt meghaladóan. Ebben az összefüggésben és a tőke gazdasági értéke mérőszám kiegészítéseként a nettó kamatbevétel kiszámítása során alkalmazott egyéves időhorizontnak minimumként kell szolgálnia.

(12) A báziskockázat lényeges módon befolyásolhatja a nettó kamatbevételt. Ebben az összefüggésben és az Európai Bankhatóság által kialakított meglévő gyakorlatra építve ki kell dolgozni a báziskockázat hatásának intézmények általi becslésére szolgáló módszert.

(13) Az egyszerűsített szabványosított módszer meghatározásakor biztosítani kell mind az arányosságot, mind a konzervatív jelleget. E célból az egyszerűsített szabványosított módszerben számos elemet kell meghatározni, beleértve bizonyos egyszerűsítéseket, amelyek a kis méretű és nem összetett intézmények alacsonyabb kockázatértékelési kapacitásához szabott megfelelő keretet és olyan konzervatív intézkedéseket biztosítanak, amelyek szavatolják a megközelítés megalapozottságát. Az ilyen egyszerűsítéseknek és konzervatív intézkedéseknek magukban kell foglalniuk a lejárat nélküli betétek pénzáramlásainak előíró jellegű, lineáris besorolását, beleértve forgatókönyvfüggő szorzóknak az alapkomponensre való alkalmazását, valamint az automatikus opcionalitás kifizetéseken alapuló, egyszerűsített kiszámítását. Mi több, ugyancsak az egyszerűsítés és a konzervatív megközelítés érdekében indokolt, hogy a nettó kamatbevétel mérőszáma a terméktípusonkénti átlagos átárazódási perióduson és a terméktípusonkénti átlagos kereskedelmi árrésen alapuló kamatlábak kiszámítására, valamint az átlagos kamatlábak becslésével kiszámított, az instrumentumok átárazódási időpontjáig érvényes kamatlábra támaszkodjon.

(14) Ez a rendelet az Európai Bankhatóság által a Bizottsághoz benyújtott szabályozástechnikai standardtervezeteken alapul.

(15) Az Európai Bankhatóság nyilvános konzultációt folytatott az e rendelet alapját képező szabályozástechnikai standardtervezetekről, elemezte az ezzel összefüggésben felmerülő lehetséges költségeket és hasznot, és kikérte az 1093/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ([4]) 37. cikke alapján létrehozott Banki Érdekképviseleti Csoport tanácsát,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában:

(1) „névleges átárazódó pénzáramlás”: a következők bármelyike:

a) a tőkeösszeg, átárazódásának időpontjában, az átárazódás bekövetkezésének időpontjaként a következő időpontok közül a korábbit vélelmezve:

i. az az időpont, amikor az intézmény vagy partnere jogosult a kamatláb egyoldalú megváltoztatására;

ii. az az időpont, amikor a változó kamatozású instrumentum kamatlába az (EU) 2016/1011 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([5]) 3. cikke (1) bekezdésének 22. pontjában meghatározott referencia-kamatláb változására reagálva automatikusan megváltozik;

b) az a) pontban említett átárazódás hiányában a tőke teljes vagy részleges visszafizetésének időpontjában fennálló tőkeösszeg;

c) a tőke azon része utáni kamatfizetés, amelyet még nem fizettek vissza vagy nem áraztak át;

(2) „átárazódási időpont”: az az időpont, amikor a névleges átárazódó pénzáramlás bekövetkezik;

(3) „kockázatmentes kamatláb”: egy adott devizanem vonatkozásában a hozamgörbén lévő adott lejáratnak megfelelő azon kamatláb, amely nem tartalmaz instrumentum- vagy szervezetspecifikus hitelkockázati felárat vagy likviditási felárat;

(4) „rögzített kamatozású instrumentum”: olyan instrumentum, amely fix kamatláb alapján előre meghatározott kamatfizetésekből álló pénzáramlásokat generál a szerződés szerinti lejáratig;

(5) „változó kamatozású instrumentum”: olyan instrumentum, amelynek kamatlábát előre meghatározott időpontokban újra megállapítják valamely, az (EU) 2016/1011 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének 22. pontjában meghatározott referencia-kamatlábnak vagy az intézmény belső kezelésű indexének megváltozása miatt;

([4]) Az Európai Parlament és a Tanács 1093/2010/EU rendelete (2010. november 24.) az európai felügyeleti hatóság (Európai Bankhatóság) létrehozásáról, a 716/2009/EK határozat módosításáról és a 2009/78/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 331., 2010.12.15., 12. o.).

([5]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/1011 rendelete (2016. június 8.) a pénzügyi eszközökben és pénzügyi ügyletekben referenciamutatóként vagy a befektetési alapok teljesítményének méréséhez felhasznált indexekről, valamint a 2008/48/EK és a 2014/17/EU irányelv, továbbá az 596/2014/EU rendelet módosításáról (HL L 171., 2016.6.29., 1. o.).

(6) „automatikus kamatlábopció”: az 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet [6] 325e. cikke (2) bekezdésének második albekezdésében említett explicit vagy implicit opció, beleértve azt az opciót is, amelynek értelmében az intézmény szerződéses kötelezettségtől függetlenül valószínűleg olyan kifizetést biztosít partnerének, amely megfelel a következők mindegyikének:

a) az opció kifizetése kamatlábérzékeny;

b) az opció lehívását kizárólag az opció birtokosának pénzügyi érdeke vezérli;

(7) „magatartásfüggő kamatlábopció”: az 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 325e. cikke (2) bekezdésének második albekezdésében említett explicit vagy implicit opció, beleértve azt az opciót is, amelynek értelmében az intézmény szerződéses kötelezettségtől függetlenül valószínűleg olyan kifizetést biztosít partnerének, amely megfelel a következők mindegyikének:

a) az opció kifizetése kamatlábérzékeny;

b) az opció lehívását nem pusztán az ügyfél pénzügyi érdeke vezérli, hanem az ügyfél magatartásától függ;

(8) „lejárat nélküli betét”: lejárati időpont nélküli kötelezettség, amelynek esetében a betétes bármikor szabadon kiveheti a betétet;

(9) „lakossági betét”: az 575/2013/EU rendelet 411. cikkének 2. pontjában meghatározott lakossági betét;

(10) „lakossági folyószámlabetét”: a következők egyike:

a) fizetési számlán, azaz olyan számlán tartott, lejárat nélküli lakossági betét, amelyre rendszeresen bérfizetést, bevételt vagy kiadást (folyó fizetési műveleteket) írnak jóvá vagy terhelnek;

b) lejárat nélküli lakossági betét, amely még magas kamatkörnyezetben sem fizet kamatot;

(11) „lakossági nem folyószámlabetét”: olyan, lejárat nélküli lakossági betét, amelyet nem fizetési számlán tartanak, vagy amelyik kamatot fizet;

(12) „nem lakossági betét”: lakossági betétnek nem minősülő betét;

(13) „lejárat nélküli stabil betét”: a lejárat nélküli betét azon része, amelyet feltételezhetően nem vesznek fel a névleges átárazódó pénzáramlások besorolására vonatkozó szabványosított módszer alkalmazásának időpontjában érvényes kamatlábak mellett;

(14) „átgyűrűzési ráta (pass-through)”: „a piaci kamatláb változásának azon százalékos aránya, amelyet az intézmény azért rendel a betéthez, hogy a stabil betétek szintje változatlan maradjon a névleges átárazódó pénzáramlások besorolására vonatkozó szabványosított módszer alkalmazásának időpontjában érvényes kamatlábak mellett;

(15) „alapkomponens”: a lejárat nélküli stabil betét azon része, amely feltételezhetően még a kamatlábkörnyezet jelentős változása esetén sem árazódik át;

(16) „nem alapkomponens”: a lejárat nélküli betétnek az alapkomponenstől eltérő része;

(17) „földrajzi elhelyezkedés”: a jogi személy adósok vagy betétesek bejegyzésének helye szerinti ország, vagy a természetes személy adósok vagy betétesek lakóhelye szerinti ország;

(18) „átárazódási periódus”: az az időszak, amelyre vonatkozóan az instrumentum átárazódik.

[6] Az Európai Parlament és a Tanács 575/2013/EU rendelete (2013. június 26.) a hitelintézetekre vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról (HL L 176., 2013.6.27., 1. o.).

2. cikk

Az értékelés tárgyát képező nem kereskedési könyvi pozíciók

(1) Az intézmények a 2013/36/EU irányelv 84. cikkének (1) bekezdésében említett szabványosított módszer és egyszerűsített szabványosított módszer alkalmazásában az összes nem kereskedési könyvi pozíciót értékelik minden olyan devizanem tekintetében, amelyben az intézmény a 3. cikkben említettek szerint lényeges pozícióval rendelkezik. Ezek a nem kereskedési könyvi pozíciók a következőket foglalják magukban:

a) nem kereskedési könyvi pozíciók pénzügyi eszközökben;

b) nem kereskedési könyvi pozíciók kötelezettségekben;

c) nem kereskedési könyvi pozíciók mérlegen kívüli tételekben.

(2) Az (1) bekezdésben említett nem kereskedési könyvi pozíciók magukban foglalják a következők mindegyikét:

a) származtatott kamatügyletek;

b) egyéb származtatott ügyletek, amelyek pénzáramlásait teljes egészében vagy részben valamely kamatlábra hivatkozással határozzák meg;

c) nyugdíjkötelezettségek és nyugdíjprogram-eszközök, kivéve, ha ezek kamatlábkockázatát egy másik kockázati mutató tartalmazza;

d) az a), b) és c) pontban említettektől eltérő kamatlábérzékeny eszközök, amelyeket nem vonnak le az elsődleges alapvető tőkéből;

e) az a), b) és c) pontban említettektől eltérő kamatlábérzékeny kötelezettségek, amelyek nem minősülnek sem az 575/2013/EU rendelet 28. cikkében említett elsődleges alapvető tőkeinstrumentumoknak, sem egyéb, lejárat nélküli instrumentumoknak;

f) az a), b) és c) pontban említettektől eltérő kamatlábérzékeny mérlegen kívüli tételek;

g) az 575/2013/EU rendelet 94. cikkében említett kisméretű kereskedési könyvi pozíciók, kivéve, ha ezek kamatlábkockázatát egy másik kockázati mutató tartalmazza.

Az e) pont alkalmazásában a kamatlábérzékeny kötelezettségek magukban foglalják a nem kamatozó betéteket.

3. cikk

A nem kereskedési könyvi pozíciók lényegessége

Az intézmények a nem kereskedési könyvi pozíciókat az alábbi esetek valamelyikében tekintik lényegesnek:

a) a devizanemben denominált eszközök vagy kötelezettségek könyv szerinti értéke eléri az összes nem kereskedési könyvi pénzügyi eszköz vagy kötelezettség értékének legalább 5 %-át;

b) a devizanemben denominált eszközök vagy kötelezettségek könyv szerinti értéke nem éri el az összes nem kereskedési könyvi pénzügyi eszköz vagy kötelezettség értékének 5 %-át, és a számításban figyelembe vett pénzügyi eszközök vagy kötelezettségek értékének összege alacsonyabb, mint a tárgyi eszközöket nem tartalmazó összes nem kereskedési könyvi pénzügyi eszköz vagy kötelezettség értékének 90 %-a.

4. cikk

A forgatókönyvek osztályozása

Az intézmények nem kereskedési könyvi tevékenységeiben a tőke gazdasági értékére és a nettó kamatbevételre egyaránt kiható esetleges kamatlábváltozásokból származó kockázatok azonosítása, értékelése, kezelése és csökkentése érdekében az intézmények a forgatókönyveket, köztük az (EU) 2024/856 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet ([7]) 1. cikkében említett felügyeleti sokkforgatókönyveket a kamatláb mozgása alapján a következő típusok egyikébe sorolják be:

a) párhuzamos sokk, amely a következők valamelyikét jelenti:

   i. a kamatlábak sokkszerű, párhuzamos emelkedése minden lejáraton;

   ii. a kamatlábak sokkszerű, párhuzamos csökkenése minden lejáraton;

b) a hozamgörbe rotációját okozó sokk, amely a következők valamelyikét jelenti:

   i. a hosszú lejáratok kamatlábának csökkenése és a rövid lejáratok kamatlábának növekedése, ami laposabb hozamgörbét eredményez;

   ii. a hosszú lejáratok kamatlábának emelkedése és a rövid lejáratok kamatlábának csökkenése, ami meredekebb hozamgörbét eredményez;

c) egyenetlen sokk, amely a következők valamelyikét jelenti:

   i. a kamatlábak sokkszerű emelkedése, amely hangsúlyozottabb a rövid lejáratokon;

   ii. a kamatlábak sokkszerű csökkenése, amely hangsúlyozottabb a rövid lejáratokon.

II. FEJEZET

AZ INTÉZMÉNY NEM KERESKEDÉSI KÖNYVI TEVÉKENYSÉGEI ESETÉBEN A TŐKE GAZDASÁGI ÉRTÉKÉVEL KAPCSOLATOS KOCKÁZATOK ÉRTÉKELÉSÉRE SZOLGÁLÓ SZABVÁNYOSÍTOTT MÓDSZER

5. cikk

A névleges átárazódó pénzáramlások hozzárendelésére vonatkozó általános követelmények

(1) A nem kereskedési könyvi pozíciók esetében a tőke gazdasági értékére kiható esetleges kamatlábváltozásokból származó kockázatok értékelésére szolgáló szabványosított módszer alkalmazásakor az intézmények az alábbiak szerint hozzárendelik a nem kereskedési könyvi pozícióik névleges átárazódó pénzáramlásait a melléklet 1. pontjában említett megfelelő átárazási idősávokhoz:

a) rögzített kamatozású instrumentumok esetében a 6. cikkel összhangban;

b) változó kamatozású instrumentumok esetében a 7. cikkel összhangban;

c) lejárat nélküli betétek esetében a 8. cikkel összhangban;

d) előtörlesztési kockázatnak kitett rögzített kamatozású hitelek esetében a 9. cikkel összhangban;

e) feltörési kockázatnak kitett lekötött betétek esetében a 10. cikkel összhangban;

f) opcionalitást nem tartalmazó származtatott instrumentumok esetében a 11. cikkel összhangban;

([7]) A Bizottság (EU) 2024/856 felhatalmazáson alapuló rendelete (2023. december 1.) a 2013/36/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a felügyeleti sokkforgatókönyveket, a közös modellezési és parametrikus feltételezéseket, valamint a nagy mértékű csökkenés fogalmát meghatározó szabályozástechnikai standardok tekintetében történő kiegészítéséről (HL L, 2024/856, 2024.4.24., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/856/oj).

g) az a)–f) pontban említettektől eltérő instrumentumok esetében a 12. cikkel összhangban.

(2) A kamatfizetések részét képező kereskedelmi árrést és a kamatfelár egyéb összetevőit a pénzáramlásokból való kizárásuk vagy a pénzáramlásokba való beszámításuk tekintetében az intézmények a nem kereskedési könyvi kamatlábkockázatra vonatkozó belső kockázatkezelési és -értékelési megközelítésükkel összhangban kezelik.

Azok az intézmények, amelyek a névleges átárazódó pénzáramlásokból kizárják a kereskedelmi árrést és a kamatfelár egyéb összetevőit, elvégzik a következők mindegyikét:

a) átlátható módszertant alkalmaznak az egyes instrumentumok kezdeményezésekor érvényes kockázatmentes kamatláb azonosítására, és ezt a módszert következetesen alkalmazzák valamennyi üzleti egységük tekintetében;

b) biztosítják, hogy a kereskedelmi árrésnek és a kamatfelár egyéb összetevőinek a névleges átárazódó pénzáramlásokból való kizárása összhangban legyen azzal, ahogyan az intézmény kezeli és fedezi a nem kereskedési könyvi tevékenységekből eredő kamatlábkockázatot;

c) értesítik az illetékes hatóságot a kereskedelmi árrés és a kamatfelár egyéb összetevőinek a kizárásáról.

(3) Az intézmények az (1) bekezdésben említett nem kereskedési könyvi pozíciók névleges átárazódó pénzáramlásainak hozzárendelésekor:

a) nem veszik figyelembe az automatikus kamatlábopciók beágyazott opcionalitásának a névleges átárazódó pénzáramlásokra gyakorolt hatását;

b) figyelembe veszik a magatartásfüggő kamatlábopciók beágyazott opcionalitásának a névleges átárazódó pénzáramlásokra gyakorolt hatását.

6. cikk

Rögzített kamatozású instrumentumok

(1) Az intézmények a rögzített kamatozású instrumentumokban lévő nem kereskedési könyvi pozíciók kamatkifizetéseiből álló névleges átárazódó pénzáramlásokat átárazódási időpont szerint rendelik hozzá a melléklet 1. pontjában említett megfelelő átárazási idősávokhoz, figyelembe véve az 5. cikk (2) bekezdésének második albekezdésében említett kizárásokat.

(2) Az intézmények a rögzített kamatozású instrumentumokban lévő nem kereskedési könyvi pozíciók tőkeösszegének időközi és végső visszafizetéseiből álló pénzáramlásokat átárazódási időpont szerint rendelik hozzá a melléklet 1. pontjában említett megfelelő átárazási idősávokhoz.

7. cikk

Változó kamatozású instrumentumok

Az intézmények a változó kamatozású instrumentumokban lévő nem kereskedési könyvi pozíciókból származó névleges átárazódó pénzáramlásokat átárazódási időpont szerint rendelik hozzá a melléklet 1. pontjában említett megfelelő átárazási idősávhoz, az alábbiak szerint:

a) a kamatfelár-összetevő kifizetésétől eltérő kamatkifizetésekből álló pénzáramlásokat a következő átárazódási időpontig, a szerződéses megállapodás szerint;

b) a fennmaradó tőkeösszeget a szerződéses megállapodás szerint;

c) a kamatfelár-összetevőket a szerződés szerinti végső lejáratig, függetlenül a nem amortizált tőkeösszeg átárazásától, kivéve, ha e kamatfelár-összetevőket az 5. cikk (2) bekezdésének második albekezdésével összhangban kizárták.

8. cikk

Lejárat nélküli betétek

(1) Az intézmények a lejárat nélküli betéteket a partner típusától függően a következő kategóriákba sorolják:

a) lejárat nélküli lakossági betétek, a következő kategóriákba sorolva:

i. lakossági folyószámlabetétek;

ii. lakossági nem folyószámlabetétek;

b) lejárat nélküli nem lakossági betétek, a következő kategóriákba sorolva:

i. pénzügyi ügyfelek nem lakossági betétei;

ii. nem pénzügyi ügyfelek nem lakossági betétei.

(2) Az intézmények különbséget tesznek a következők között:

a) az (1) bekezdés a) pontjának i. és ii. alpontjában, valamint b) pontjának ii. alpontjában említett betétek stabil része és nem stabil része, a betétek volumenében a kockázatmentes kamatláb felfelé és lefelé irányuló mozgása miatti, legalább az előző 10 éves időszakban megfigyelt változások alapján;

b) az (1) bekezdésben említett lejárat nélküli betétek stabil részének alapkomponense és nem alapkomponense.

A lejárat nélküli betétek stabil részének a b) pontban említett nem alapkomponensét az intézmények úgy számolják ki, hogy az összes stabil, lejárat nélküli betét összegét megszorozzák az átgyűrűzési rátával (pass-through).

(3) A (2) bekezdés második albekezdésében említett átgyűrűzési ráta (pass-through) megállapításakor az intézmények a következő elemeket veszik figyelembe, tekintetbe véve a hasonló jellemzőkkel rendelkező nem kereskedési könyvi pozíciókat is:

a) a kamatlábak mindenkori szintje;

b) az intézmény ajánlati kamatlába és a piaci kamatláb közötti különbség;

c) más vállalkozások által támasztott verseny;

d) az intézmény földrajzi elhelyezkedése;

e) az intézmény ügyfélkörének demográfiai és egyéb lényeges jellemzői;

f) annak valószínűsége, hogy a lejárat nélküli betétek stabil részének alapkomponense még a kamatkörnyezet jelentős változása esetén sem árazódik át.

(4) A 4. cikk a) pontjának i. alpontjában, b) pontjának i. alpontjában és c) pontjának i. alpontjában említett, a rövid lejáratú kamatlábak emelkedését feltételező sokkforgatókönyvekben az intézmények 0,8-es szorzót alkalmaznak a lejárat nélküli betétek stabil részének a (2) és (3) bekezdéssel összhangban kiszámított alapkomponensére, és ennek megfelelően növelik a nem alapkomponenst.

(5) A 4. cikk a) pontjának ii. alpontjában, b) pontjának ii. alpontjában és c) pontjának ii. alpontjában említett, a rövid lejáratú kamatlábak csökkenését feltételező sokkforgatókönyvekben az intézmények 1,2-es szorzót alkalmaznak a lejárat nélküli betétek stabil részének a (2) és (3) bekezdéssel összhangban kiszámított alapkomponensére, és ennek megfelelően csökkentik a nem alapkomponenst.

(6) A (2)–(5) bekezdés alkalmazásakor az intézmények a következő felső határokat érvényesítik a lejárat nélküli betétek stabil részén belül a (2) és (3) bekezdéssel összhangban kiszámított alapkomponens arányára vonatkozóan:

a) 90 % az (1) bekezdés a) pontjának i. alpontjában említett lakossági folyószámlabetétek esetében;

b) 70 % az (1) bekezdés a) pontjának ii. alpontjában említett lakossági nem folyószámlabetétek esetében;

c) 50 % az (1) bekezdés b) pontjának ii. alpontjában említett nem pénzügyi ügyfelek nem lakossági betétei esetében.

(7) Az intézmények a pénzügyi ügyfeleknek az (1) bekezdés b) pontjának i. alpontjában említett nem lakossági betéteit teljes egészében az alapkomponensen kívüli, lejárat nélküli betétként kezelik.

(8) Az intézmények a lejárat nélküli betétek alapkomponensen kívüli részét a melléklet 1. pontjának a) alpontjában említett átárazási idősávhoz rendelik hozzá.

(9) Az intézmények a lejárat nélküli betétek alapkomponenseit időben következetesen, a megfigyelt belső adatok alapján rendelik hozzá a melléklet 1. pontjában említett megfelelő átárazási idősávokhoz, figyelemmel a súlyozott átlag alapján számított alábbi lejárati korlátozásokra is:

a) 5 év az (1) bekezdés a) pontjának i. alpontjában említett lejárat nélküli betétek esetében;

b) 4,5 év az (1) bekezdés a) pontjának ii. alpontjában említett lejárat nélküli betétek esetében;

c) 4 év az (1) bekezdés b) pontjának ii. alpontjában említett lejárat nélküli betétek esetében.

(10) Az intézmények a lejárat nélküli betéteket nem alapkomponensként azonosítják, ha a lejárat nélküli betétek teljes összege nem éri el az alkalmazandó számviteli szabályozással összhangban kötelezettségként elszámolt nem kereskedési könyvi pozíciók 2 %-át.

9. cikk

Előtörlesztési kockázatnak kitett rögzített kamatozású hitelek

(1) Az intézmények azokat a lakossági ügyfeleknek nyújtott rögzített kamatozású hiteleket tekintik előtörlesztési kockázatnak kitett hiteleknek, amelyek esetében a hitelfelvevő képes a fennálló tőketartozás egy részét vagy egészét a szerződésben megállapított törlesztési időpont vagy a tőke szerződéses lejárata előtt visszafizetni:

a) anélkül, hogy viselné a visszafizetés gazdasági költségeit; vagy

b) a gazdasági költségeket csak egy bizonyos előtörlesztési küszöbérték felett viselve.

(2) Az intézmények az (1) és a (7) bekezdésben említett nem kereskedési könyvi pozíciók esetében devizanemenként megbecsülik az éves feltételes előtörlesztési alaprátát, amelynek időben következetesnek kell lennie, és megfelelően tükröznie kell az átlagos előtörlesztési rátát. Az intézmények az átlagos előtörlesztési rátát az összes rendelkezésre álló belső megfigyelés alapján külön-külön becsülik meg a homogén nem kereskedési könyvi pozíciók minden egyes portfóliójára, a mindenkori hozamgörbét figyelembe véve.

Az első albekezdés alkalmazásában az intézmények az előtörlesztési rátát 0-ban állapíthatják meg, ha az (1) bekezdésben említett rögzített kamatozású hitelek és a (7) bekezdésben említett rögzített kamatozású eszközök összege nem éri el az alkalmazandó számviteli szabályozással összhangban eszközként elszámolt nem kereskedési könyvi pozíciók 5 %-át.

(3) Az intézmények a (2) bekezdéssel összhangban becsült feltételes előtörlesztési rátát a következőképpen kiigazítják:

a) a 4. cikk a) pontjának i. alpontjában, b) pontjának ii. alpontjában és c) pontjának i. alpontjában említett, kamatlábemelkedést feltételező forgatókönyvek esetében az intézmények a feltételes előtörlesztési rátát megszorozzák 0,8-del;

b) a 4. cikk a) pontjának ii. alpontjában, b) pontjának i. alpontjában és c) pontjának ii. alpontjában említett, kamatlábcsökkenést feltételező forgatókönyvek esetében az intézmények a feltételes előtörlesztési rátát megszorozzák 1,2-del.

(4) Az intézmények az előtörlesztett hitelek átárazási idősávonként várható összegét a melléklet 1. pontjában említett minden egyes átárazási idősáv esetében a következők szorzataként becsülik meg:

a) az (1) bekezdésben említett, egy adott devizanemben denominált, meghatározott homogén terméktípushoz tartozó rögzített kamatozású hitelek kinnlevő összege;

b) a (2) bekezdéssel összhangban meghatározott feltételes előtörlesztési ráta szorozva a melléklet 2. pontjában említett alkalmazandó átárazási idősáv hosszával és kiigazítva a (3) bekezdéssel összhangban.

Az a) pont alkalmazásában az intézmények az átárazási idősáv alsó határánál korábbi időpontban lejáró vagy előtörlesztett összegeket nem tekinthetik kinnlevő összegnek.

(5) Az intézmények az (1) bekezdésben említett rögzített kamatozású hitelek előtörlesztett összegét – beleértve a lakossági ügyfelek által előtörlesztett összegre vonatkozó, az alkalmazandó forgatókönyv szerinti büntetődíjakat is – a melléklet 1. pontjában említett megfelelő átárazási idősávokhoz rendelik hozzá. Az intézmények az említett rögzített kamatozású hitelek névleges átárazódó pénzáramlásainak azon részét, amely tekintetében nem várnak előtörlesztést, az említett hitelek szerződéses futamidejére vonatkozó szerződéses visszafizetési ütemterv alapján rendelik hozzá a melléklet 1. pontjában említett megfelelő átárazási idősávokhoz.

(6) Az intézmények a 6. és a 13. cikknek megfelelően kezelik azokat a vállalati ügyfeleknek nyújtott rögzített kamatozású hiteleket, amelyek esetében a hitelfelvevő képes a fennálló tőketartozás egy részét vagy egészét a szerződésben megállapított törlesztési időpont vagy a tőke szerződéses lejárata előtt visszafizetni.

(7) Amennyiben az intézmény kitettséggel rendelkezik az alaptermékként az (1) bekezdésben említett rögzített kamatozású hitelekre támaszkodó értékpapírok formáját öltő eszközök („rögzített kamatozású eszközök”) tekintetében, és az említett rögzített kamatozású eszközök kibocsátója nem köteles helyettesíteni a rögzített kamatozású hiteleket azok előtörlesztése esetén, az intézmény az áttekintés elvén alapuló megközelítést alkalmaz, és az (1) bekezdéssel összhangban értékeli az ezen eszközökben fennálló nem kereskedési könyvi pozícióit, függetlenül attól, hogy az intézmény partnere lakossági vagy nem lakossági ügyfél-e.

10. cikk

A feltörési kockázatnak kitett rögzített kamatozású lekötött betétek

(1) Az intézmények azokat a lekötött betéteket tekintik feltörési kockázatnak kitett rögzített kamatozású lekötött betéteknek, amelyek esetében mindkét alábbi feltétel teljesül:

a) a lekötött betétek lakossági betétnek minősülnek;

b) a betétes a rögzített kamatozású betétek bármely fennálló összegének a betét szerződéses lejárata előtti feltörésére vonatkozó opcióval rendelkezik.

(2) Az (1) bekezdéstől eltérve az intézmények a rögzített kamatozású betéteket a 6. cikkel összhangban kezelhetik, ha a betétesnek e betét feltörésekor olyan, büntetődíjat kell fizetnie, amely a betét feltörésének időpontja és szerződéses lejárata közötti kamatveszteséget, továbbá a betét feltörésének gazdasági költségét egyaránt kompenzálja.

(3) Az intézmények a nem lakossági betéteknek minősülő rögzített kamatozású lekötött betéteket a 6. cikkel összhangban kezelik.

Amennyiben a nem lakossági betétes a betét bármely fennálló összegének a szerződés szerinti lejárat előtti feltörésére vonatkozó opcióval rendelkezik, és a (2) bekezdésben meghatározott feltételek nem teljesülnek, az intézmények ezt az opciót a 13. cikkel összhangban beágyazott automatikus opcióként kezelik.

(4) Az intézmények az (1) bekezdésben említett rögzített kamatozású lekötött betétekre vonatkozóan megbecsülik a kumulatív lekötöttbetét-feltörési alaprátát, amelynek időben következetesnek kell lennie, és megfelelően tükröznie kell a lejárat előtti átlagos feltörési rátát. Az intézmények a kumulatív lekötöttbetét-feltörési alaprátát az összes rendelkezésre álló belső megfigyelés alapján külön-külön becsülik meg az egyes devizanemekben denominált homogén termékek minden egyes portfóliójára, a mindenkori hozamgörbét figyelembe véve.

Az első albekezdés alkalmazásában az intézmények a kumulatív lekötöttbetét-feltörési alaprátát 0-ban állapíthatják meg, ha az (1) bekezdésben említett rögzített kamatozású lekötött betétek összege nem éri el az alkalmazandó számviteli szabályozással összhangban kötelezettségként elszámolt nem kereskedési könyvi pozíciók 5 %-át.

(5) Az intézmények a (4) bekezdéssel összhangban a rögzített kamatozású lekötött betétekre vonatkozóan becsült kumulatív lekötöttbetét-feltörési alaprátát az alkalmazandó forgatókönyvekhez igazítják a következők szerint:

a) a 4. cikk a) pontjának ii. alpontjában, b) pontjának ii. alpontjában és c) pontjának ii. alpontjában említett, a rövid lejáratokon kamatlábcsökkenést feltételező forgatókönyvek esetében az intézmények a feltörési rátát megszorozzák 0,8-del;

b) a 4. cikk a) pontjának i. alpontjában, b) pontjának i. alpontjában és c) pontjának i. alpontjában említett, a rövid lejáratokon kamatlábemelkedést feltételező forgatókönyvek esetében az intézmények a feltörési rátát megszorozzák 1,2-del.

(6) Az intézmények a melléklet 1. pontjában említett minden egyes átárazási idősáv vonatkozásában úgy kapják meg a feltört rögzített kamatozású lekötött betétek várható összegét, hogy az (1) bekezdésben említett, egy adott devizanemben denominált, meghatározott homogén terméktípushoz tartozó rögzített kamatozású lekötött betétek összegét megszorozzák a rögzített kamatozású lekötött betétekre alkalmazandó, az (5) bekezdéssel összhangban kiigazított kumulatív lekötöttbetét-feltörési alaprátával.

(7) Az intézmények minden átárazási idősáv és homogén terméktípus vonatkozásában a (6) bekezdésben említett feltört összegek összesítésével számítják ki a feltört rögzített kamatozású lekötött betétek teljes összegét. Az intézmények ezeket az összegeket a melléklet 1. pontjának a) alpontjában említett átárazási idősávhoz rendelik hozzá. Az intézmények az (1) bekezdésben említett rögzített kamatozású lekötött betétek névleges átárazódó pénzáramlásainak azon részeit, amelyek várhatóan nem kerülnek lejárat előtt feltörésre, a szerződés szerinti lejáratuk alapján rendelik hozzá a melléklet 1. pontjában említett megfelelő átárazási idősávokhoz.

11. cikk

Opcionalitás nélküli származtatott insrumentumok

(1) Az intézmények az opcionalitás nélküli származtatott instrumentumokat fizető és fogadó lábra bontják.

(2) Az intézmények az opcionalitás nélküli származtatott instrumentum fogadó lábát bejövő pénzáramlásként, a fizető lábát pedig kimenő pénzáramlásként kezelik.

Az intézmények a névleges átárazódó pénzáramlásokat a melléklet 1. pontjában említett megfelelő átárazási idősávokhoz rendelik hozzá.

(3) Az intézmények a különböző devizanemekben fennálló tőke vagy kamat cseréjével járó keresztdevizás kamatcsereügyleteket minden egyes devizanemre és minden egyes lábra külön-külön kezelik.

(4) Az intézmények a fedezet céljára használt származtatott instrumentumok kamatbevételeit és kamatráfordításait elkülönítve kezelik a fedezett pozícióból származó bevételektől és ráfordításoktól.

12. cikk

Nemteljesítő kitettségek és lakossági ügyfelekkel szembeni rögzített kamatozású hitelnyújtási kötelezettségek

(1) A legalább 2 %-os nemteljesítő kitettségi aránnyal rendelkező intézmények nemteljesítő kitettségeik névleges átárazódó pénzáramlásait a melléklet 1. pontjában említett megfelelő átárazási idősávokhoz rendelik hozzá. E hozzárendelést a céltartalékok levonása után, időben következetesen és a pénzáramlások időzítését figyelembe véve kell végrehajtani.

Az első albekezdés alkalmazásában az intézmények a nemteljesítő kitettségek arányát úgy számítják ki, hogy az 575/2013/EU rendelet 47a. cikkének (3) bekezdésében említett nemteljesítő, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok, hitelek és előlegek összegét elosztják a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok, hitelek és előlegek teljes bruttó összegével.

(2) Amennyiben a lakossági ügyfeleknek nyújtott rögzített kamatozású hitelnyújtási kötelezettségek névleges összege meghaladja az alkalmazandó számviteli szabályozással összhangban eszközként elszámolt nem kereskedési könyvi pozíciók 2 %-át, az intézmények mind az alapforgatókönyvben, mind a 4. cikkben említett alkalmazandó forgatókönyvekben megbecsülik a lehívott összeget a következők alapján:

a) a rögzített kamatozású hitelnyújtási kötelezettségek hasonló feltételek melletti lehívására vonatkozó múltbeli belső megfigyelések az ügyfél típusa szerint;

b) a szerződés értéke a partner számára az alapforgatókönyvben;

c) a szerződés értéke a partner számára a sokkforgatókönyvben.

Az intézmények a becsült lehívott összegeket a lehívás becsült idejének megfelelően rendelik hozzá a melléklet 1. pontjában említett megfelelő átárazási idősávokhoz.

13. cikk

A tőke gazdasági értékének az automatikus kamatlábopciókhoz kapcsolódó többletényezője

(1) Az intézmények nem kereskedési könyvi pozícióik vonatkozásában kiszámítják a tőke gazdasági értékének az 5. cikk (3) bekezdésének a) pontjában említett automatikus kamatlábopciókhoz kapcsolódó többletényezőjét.

(2) Vásárolt automatikus kamatlábopció esetében az intézmények kiszámítják az opció azon értékváltozását, amely az implicit kamatláb-volatilitás 25 %-os relatív növekedését feltételezve az alkalmazandó forgatókönyv szerinti érték és az alapforgatókönyv szerinti érték különbségéből adódik.

(3) Eladott automatikus kamatlábopció esetében az intézmények kiszámítják az opció alkalmazandó forgatókönyv szerinti értéke és alapforgatókönyv szerinti értéke közötti változást.

Az első albekezdés alkalmazásában az értékváltozás a következő a) és b) pontok közötti különbség:

a) az opció becsült értéke az opció birtokosa számára az alábbiak mellett:

   i. kockázatmentes hozamgörbe az alkalmazandó devizanemben az alkalmazandó forgatókönyv szerint;

   ii. az implicit kamatláb-volatilitás 25 %-os relatív növekedése;

b) a kamatlábopció értéke az opció birtokosa számára, amelyet az értékelés időpontjában fennálló sokkmentes hozamgörbe és az alkalmazandó devizanemre vonatkozó implicit kamatláb-volatilitás használatával számítanak ki.

(4) Az intézmények a tőke gazdasági értékének az automatikus kamatlábopciók kockázatához kapcsolódó többletényezőjét az összes megvásárolt opció (2) bekezdéssel összhangban kiszámított értéke és az összes eladott opció (3) bekezdés szerint kiszámított értéke közötti különbségként számítják ki, miután a forgatókönyvet egy adott devizanemben alkalmazták.

(5) A (2) és (3) bekezdésben említett számításhoz az intézmények az alkalmazandó belső értékelési módszereiket alkalmazzák.

III. FEJEZET

AZ INTÉZMÉNY NEM KERESKEDÉSI KÖNYVI TEVÉKENYSÉGEI ESETÉBEN A NETTÓ KAMATBEVÉTELLEL KAPCSOLATOS KOCKÁZATOK ÉRTÉKELÉSÉRE SZOLGÁLÓ SZABVÁNYOSÍTOTT MÓDSZER

14. cikk

A névleges átárazódó pénzáramlások hozzárendelésére vonatkozó követelmények

(1) A nem kereskedési könyvi tevékenységek esetében a nettó kamatbevételre kiható esetleges kamatlábváltozásokból származó kockázatok értékelésére szolgáló szabványosított módszer alkalmazásakor az intézmények hozzárendelik a nem kereskedési könyvi pozícióik névleges átárazódó pénzáramlásait a melléklet 1. pontjában említett megfelelő átárazási idősávokhoz.

(2) Az átárazódó pénzáramlások (1) bekezdésben említett hozzárendelésére az 5–12. cikket kell alkalmazni, az e cikk (3)–(6) bekezdésében meghatározott eltérésekkel.

(3) Az 5. cikk (2) bekezdésének első albekezdésétől eltérve az intézmények a névleges átárazódó pénzáramlásokba beleszámítják a kamatfizetések kereskedelmi árrését és a kamatfelár egyéb összetevőit.

(4) A 6. cikkben, a 9. cikk (5) bekezdésében, a 10. cikk (7) bekezdésében és a 12. cikkben említett névleges átárazódó pénzáramlásoknak a melléklet 1. pontjában említett megfelelő átárazási idősávokhoz való hozzárendelése mellett az intézmények ezeket a névleges átárazódó pénzáramlásokat a melléklet 3. pontjában említett, átárazódási periódus szerinti idősávokhoz is hozzárendelik. A kamatkifizetésnek minősülő névleges átárazódó pénzáramlások esetében az azokat generáló instrumentum átárazódási periódusát kell alapul venni.

(5) A 7. és a 8. cikkben említett névleges átárazódó pénzáramlásoknak a melléklet 1. pontjában említett megfelelő átárazási idősávokhoz való hozzárendelése mellett az intézmények ezeket a névleges átárazódó pénzáramlásokat a melléklet 3. pontjának a) alpontjában említett átárazódási periódus szerinti idősávhoz is hozzárendelik.

(6) Az intézmények a 11. cikkben említett származtatott instrumentumok rögzített lábát e cikk (4) bekezdésével összhangban kezelik.

Az intézmények a 11. cikkben említett származtatott instrumentumok változó lábát e cikk (5) bekezdésével összhangban kezelik.

15. cikk

A nettó kamatbevételnek a nettó kamatbevételi időhorizonton belül lehívható automatikus kamatlábopciókhoz kapcsolódó többletényezője

(1) Az intézmények nem kereskedési könyvi pozícióik vonatkozásában kiszámítják a nettó kamatbevételnek az 5. cikk (3) bekezdésének a) pontjában említett, a nettó kamatbevételi időhorizonton belül lehívható automatikus kamatlábopciókhoz kapcsolódó többletényezőjét.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában a 13. cikket értelemszerűen kell alkalmazni, az e cikk (3)–(6) bekezdésében meghatározott eltérésekkel.

(3) Az intézmények a nettó kamatbevétel (1) bekezdésben említett többletényezőjének kiszámításából kizárják azokat az automatikus kamatlábopciókat, amelyek csak a nettó kamatbevételi időhorizonton túl hívhatók le.

(4) A nettó kamatbevétel (1) bekezdésben említett többletényezőjének kiszámításakor az intézmények figyelmen kívül hagyják az implicit volatilitás relatív növekedését.

(5) Az intézmények a 13. cikk (2) és (3) bekezdésében említett értéket az alapforgatókönyv és az alkalmazandó forgatókönyv alkalmazásával várható kifizetések alapján számítják ki.

(6) Az intézmények feltételezik, hogy azokat az instrumentumokat, amelyek opcionalitása vagy nem lineáris jellege automatikusan aktiválódik, a nettó kamatbevételi időhorizont végéig hasonló jellemzőkkel megújítják.

16. cikk

Valós értéken tartott és a nettó kamatbevételi időhorizonton túl lejáró automatikus kamatlábopciók piaci értékének változásai

Az intézmények a valós értéken tartott és a nettó kamatbevételi időhorizonton túl lejáró automatikus kamatlábopciók piaci értékének változásait a 13. cikknek megfelelően számítják ki.

IV. FEJEZET

A TŐKE GAZDASÁGI ÉRTÉKE SZABVÁNYOSÍTOTT KOCKÁZATI MUTATÓ KISZÁMÍTÁSA

17. cikk

A tőke gazdasági értékének és a tőke gazdasági értékében bekövetkező változásoknak a kiszámítása

(1) Az intézmények a (2), (3) és (4) bekezdéssel összhangban kiszámítják a tőke gazdasági értékét az alapforgatókönyv és az alkalmazandó sokkforgatókönyv tekintetében az egyes devizanemekben. Az intézmények az (5) és (6) bekezdéssel összhangban kiszámítják a tőke gazdasági értékében bekövetkező változásokat.

(2) Az intézmények a 6., 7. és 8. cikkben, a 9. cikk (5) bekezdésében, a 10. cikk (7) bekezdésében, a 11. cikk (2) bekezdésében és a 12. cikkben említett névleges átárazódó pénzáramlásokat a következőképpen rendelik hozzá az említett cikkekben említett átárazási idősávokhoz:

a) az átárazási idősávon belüli valamennyi pozitív és negatív névleges átárazódó pénzáramlást nettósítva minden egyes átárazási idősávhoz nettó hosszú vagy nettó rövid pozíciót képeznek;

b) a bejövő pénzáramlásokat pozitív előjellel, a kimenő pénzáramlásokat negatív előjellel jelzik.

(3) Az intézmények diszkonttényező alkalmazásával jelenértékre diszkontálják a nettó névleges pénzáramlásokat. Az intézmények ezt a $DF_{i,c}(t_k)$ diszkonttényezőt az adott $R_{i,c}(t_k)$ forgatókönyvre és i devizanemre vonatkozó, az idősáv középpontján érvényes c azonnali nulla kamatláb és az idősáv t_k középpontjának szorzatából számítják ki az alábbiak szerint:

$$DF_{i,c}(t_k) = \exp\left(-R_{i,c}(t_k) * t_k\right)$$

(4) Az intézmények a tőke gazdasági értékének az alapforgatókönyv és az alkalmazandó forgatókönyvek szerinti meghatározásához az egyes devizanemekre vonatkozóan összeadják valamennyi átárazási idősáv diszkontált nettó átárazódó pénzáramlását.

(5) Az intézmények a tőke gazdasági értékében bekövetkező változást úgy számítják ki, hogy a tőke alapforgatókönyv szerinti gazdasági értékét levonják a tőke alkalmazandó forgatókönyv szerinti gazdasági értékéből, és a különbséghez hozzáadják az automatikus kamatlábopció 13. cikk szerint kiszámított értékváltozását.

(6) Az egyes forgatókönyvek aggregált változásának kiszámításához az intézmények összeadják az egyes devizanemek tekintetében kiszámított negatív és pozitív változásokat. Ennek során az adatszolgáltatás pénznemétől eltérő devizanemeket az adatszolgáltatás devizanemére kell átváltani az EKB referencia-időponti azonnali devizaárfolyamán. A pozitív változásokat 50 %-os tényezővel – vagy az ERM II árfolyam-mechanizmushoz tartozó azon devizák esetében, amelyeknél a hivatalosan megállapított ingadozási sáv szűkebb, mint a ± 15 %-os standard sáv, 80 %-os tényezővel – kell súlyozni.

Az intézmények a következő értékek közül a nagyobbig terjedő súlyozott növekményt jelenítik meg:

a) az EUR-ban vagy az ERM II devizanemekben bekövetkező negatív változások abszolút értéke;

b) az ERM II devizanemek vagy az EUR pozitív változásaira 50 %-os tényező alkalmazásával kapott eredmény.

V. FEJEZET

A NETTÓ KAMATBEVÉTEL SZABVÁNYOSÍTOTT KOCKÁZATI MUTATÓ KISZÁMÍTÁSA

18. cikk

Időhorizont

Az intézmények a nem kereskedési könyvi tevékenységeik nettó kamatbevételét legalább egyéves időhorizontra („nettó kamatbevételi időhorizont") számítják ki.

A nettó kamatbevételi időhorizont végéig hátralévő idő a nettó kamatláb horizontja mínusz az I. melléklet 1. pontjában említett, érintett átárazási idősávok átárazási középpontja („fennmaradó idő").

19. cikk

A névleges átárazódó pénzáramlások újrabefektetésére vagy refinanszírozására vonatkozó várható kockázatmentes kamatláb hozzájárulásának kiszámítása

(1) Annak érdekében, hogy a (4) bekezdésnek megfelelően kiszámítsák a névleges átárazódó pénzáramlások újrabefektetésére vagy refinanszírozására vonatkozó várható kockázatmentes hozamnak a nettó kamatbevételhez való hozzájárulását, az intézmények minden devizanemre és minden forgatókönyvre vonatkozóan kiszámítják azokat a határidős kamatlábakat, amelyek tükrözik a kamatlábak azon kockázatmentes komponensét, amelyet várhatóan alkalmazni fognak a melléklet 4. pontjában említett átárazási idősávok középpontjától induló és a melléklet 3. pontjában említett átárazódási periódus szerinti idősáv középpontjának megfelelő lejáratú kockázatmentes hitelekre.

(2) Az intézmények az (1) bekezdésben említett határidős kamatlábakat a következő képlet szerint számítják ki:

$$FWD_{i,c}(t_k, t_k + REF_j) = -\frac{\ln\left[{}^{D}F_{i,c}(t_k\ REF_j)\big/{}_{D}F_{i,c}(t_k)\right]}{REF_j}$$

ahol:

t_k a k átárazási idősáv középpontja;

REF_j a j átárazódási periódus szerinti idősáv középpontja;

$FWD_{i,c}(t_k, t_k + REF_j)$ az adott i forgatókönyvre és c devizanemre vonatkozóan a k átárazási idősáv középpontjától induló és a j átárazódási periódus szerinti idősáv középpontjának megfelelő lejáratú kockázatmentes hitel határidős kamatlába;

$DF_{i,c}(t_k)$ az adott i forgatókönyvre, c devizanemre és t_k időre vonatkozó diszkontálási tényező, a 17. cikk (3) bekezdésében említettek szerint.

(3) Az intézmények az alkalmazandó kockázatmentes kamatlábat az átárazási idősáv középpontjának és az átárazódási periódus szerinti idősáv középpontjának minden egyes kombinációjára úgy számítják ki, hogy az (1) bekezdésben említett határidős kamatlábakat megszorozzák a 18. cikk második albekezdésében említett fennmaradó időhorizonttal.

(4) Az intézmények a névleges átárazódó pénzáramlások újrabefektetésére vagy refinanszírozására vonatkozó várható kockázatmentes kamatlábnak a nettó kamatbevételhez való hozzájárulását a következő a) és b) pont szorzataként számítják ki:

a) a 6., 7. és 8. cikkben, a 9. cikk (5) bekezdésében, a 10. cikk (7) bekezdésében, a 11. cikk (2) bekezdésének második albekezdésében és a 12. cikkben említett, a 14. cikk (4) és (5) bekezdésével összhangban besorolt névleges átárazódó pénzáramlások;

b) az e cikk (3) bekezdésének megfelelően kiszámított megfelelő alkalmazandó kockázatmentes kamatláb hozzájárulása.

20. cikk

A névleges átárazódó pénzáramlások újrabefektetésére vagy refinanszírozására vonatkozó várható kereskedelmi árrés hozzájárulásának kiszámítása

(1) Annak érdekében, hogy kiszámítsák a névleges átárazódó pénzáramlások újrabefektetésére vagy refinanszírozására vonatkozó várható kereskedelmi árrésnek a nettó kamatbevételhez való hozzájárulását, az intézmények a (2) bekezdésnek megfelelően kiszámított névleges átárazódó pénzáramlásokat megszorozzák a (4) bekezdésben említett, alkalmazandó kereskedelmi árréssel.

(2) Az (1) bekezdésben említett számítás alkalmazásában az intézmények:

a) a kereskedelmi árrések újramegállapításakor a 6–12. cikkben említett instrumentumok névleges átárazódó pénzáramlásait hozzárendelik a melléklet 4. pontjában említett átárazási idősávokhoz;

b) megbecsülik a következőket:

i. az alkalmazandó kereskedelmi árrés e cikk (3) bekezdésével összhangban;

ii. a 18. cikk második albekezdésében említett fennmaradó idő.

Az a) pont alkalmazásában a 6. és 12. cikket értelemszerűen kell alkalmazni. Változó kamatozású instrumentumok esetében azonban az intézmények a névleges átárazódó pénzáramlások tőkeösszegnek minősülő részét az említett változó kamatozású instrumentumok szerződés szerinti végső lejárati időpontja szerint rendelik hozzá.

(3) Az (1) bekezdés alkalmazásában az intézmények a nem kereskedési könyvi pozíciókat földrajzi elhelyezkedés és devizanem szerinti bontásban hozzárendelik a pénzügyi eszközök és pénzügyi kötelezettségek terméktípusaihoz.

Az első albekezdésben említett pénzügyi eszközök terméktípusai a következők:

a) hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok;

b) hitelek és előlegek – nem pénzügyi vállalatok;

c) hitelek és előlegek – háztartások – jelzáloghitelek;

d) hitelek és előlegek – háztartások – egyéb hitelek (nem jelzáloghitelek);

e) hitelek és előlegek – egyéb partnerek;

f) a nem kereskedési könyvben szereplő egyéb termékek.

Az első albekezdésben említett pénzügyi kötelezettségek terméktípusai a következők:

a) betétek – nem pénzügyi vállalatok;

b) betétek – háztartások;

c) betétek – egyéb partnerek;

d) hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok;

e) a nem kereskedési könyvben szereplő egyéb kötelezettségek.

(4) A mély és aktív likvid piacokon forgalmazott azon instrumentumok esetében, amelyek értéke meghatározható széles körben közzétett és könnyen hozzáférhető piaci árak alapján, az intézmények a (2) bekezdés b) pontjában említett alkalmazandó kereskedelmi árrést a piaci ár és az adott instrumentumok kamatfizetései alapján, a kockázatmentes kamatláb levonásával becsülik meg.

Az első albekezdésben említettektől eltérő instrumentumok esetében az intézmények a (2) bekezdés b) pontjában említett alkalmazandó kereskedelmi árrést a megelőző 360 nap során végrehajtott ügyletek esetében kapott vagy fizetett kereskedelmi árrések súlyozott átlaga alapján becsülik meg, figyelembe véve a (2) bekezdésben említett terméktípust, földrajzi elhelyezkedést és devizanemet. Ilyen ügyletek hiányában az intézmények az alkalmazandó kereskedelmi árrést a hasonló portfóliókban kapott vagy fizetett árrésekre támaszkodó feltételezések alapján becsülik meg.

(5) A (3) bekezdéssel összhangban becsült, az alapforgatókönyvben alkalmazandó kereskedelmi árrést az alkalmazandó forgatókönyvben is alkalmazni kell.

(6) A 18. cikk második albekezdésében említett fennmaradó idő figyelembevétele érdekében az intézmények az e cikk (3) bekezdésével összhangban becsült alkalmazandó kereskedelmi árrés és a fennmaradó idő szorzataként kiszámítják a kereskedelmi árrés százalékos arányát.

21. cikk

Az újramegállapítási időpontjukkal bezárólag végrehajtott kamatkifizetések vagy kamatkifizetés-részek kiszámítása

(1) Az átárazás időpontjáig tartó és azt is magában foglaló időszakban felmerülő kamatfizetések nettó kamatbevételhez való hozzájárulását az intézmények úgy számítják ki, hogy a melléklet 4. pontjában említett átárazási idősávokhoz a 19. és 20. cikkben említett hozzárendelésen túl hozzárendelik a 6–12. cikkben említett instrumentumok kamatfizetéseit, feltéve, hogy az említett kamatfizetések megfelelnek a következő feltételeknek:

a) a kamatfizetés mértéke ismert és rögzített, így kamatlábváltozás miatt a kifizetés nem módosulhat;

b) a kamatfizetést a 18. cikk első albekezdésében említett nettó kamatbevételi időhorizonton belül kell teljesíteni.

(2) Változó kamatozású instrumentumok esetében, amennyiben a kamatfizetésre az átárazódási időpont után kerül sor, az intézmények e cikk (1) bekezdését csak a kamatfizetésnek a kereskedelmi árrést képviselő részére alkalmazzák.

22. cikk

Valós értéken tartott és a nettó kamatbevételi időhorizonton túl lejáró instrumentumok piaci értékének változásai

(1) A valós értéken tartott instrumentumok esetében a piaci értéknek a nettó kamatbevételi időhorizonton túli változásait az intézmények a 17. cikk (3), (4) és (5) bekezdésének a (2) bekezdéssel összhangban elvégzett hozzárendelésre való értelemszerű alkalmazásával számítják ki.

(2) Az (1) bekezdésben említett hozzárendelés esetében az intézmények értelemszerűen alkalmazzák a 17. cikk (2) bekezdését, és a névleges átárazódó pénzáramlásokban figyelembe veszik a kamatkifizetések kereskedelmi árrését és a kamatfelár egyéb összetevőit, a következő eltérésekkel:

a) az intézmények kizárják a nem valós értéken tartott instrumentumokhoz kapcsolódó névleges átárazódó pénzáramlásokat;

b) az intézmények kizárják a nettó kamatbevételi időhorizonton belül átárazódó névleges pénzáramlásokat azáltal, hogy ezeket a pénzáramlásokat nulla értéken számítják be a melléklet 4. pontjában említett átárazási idősávokban.

23. cikk

A nettó kamatbevételnek a báziskockázathoz kapcsolódó többletényezője

(1) A 7. cikkben említett hozzárendelésen túlmenően az intézmények a változó kamatozású instrumentumok névleges átárazódó pénzáramlásait az átárazódási időpontra minden egyes devizanemre vonatkozóan hozzárendelik a melléklet 4. pontjában említett átárazási idősávokhoz, amennyiben az e cikk (2) bekezdésének a) pontjában említett egynapos átárazódási perióduson kívüli változó kamatozású instrumentumok összege meghaladja az alkalmazandó számviteli szabályozással összhangban eszközként elszámolt nem kereskedési könyvi pozíciók 5 %-át.

Az első albekezdés alkalmazásában az intézmények nem vehetik figyelembe a beágyazott kamatlábopciókat, amelyeket a (8) bekezdéssel összhangban kell kezelniük.

(2) Az (1) bekezdésben említett átárazódó pénzáramlások besorolásakor az intézmények ezeket a pénzáramlásokat a következő átárazódási periódusokhoz rendelik hozzá attól függően, hogy a változó kamatozású instrumentum kamata mihez kötött:

a) egynapos;

b) 1 hónap;

c) 3 hónap;

d) 6 hónap;

e) 12 hónap.

(3) Megfelelő átárazódási periódus hiányában az intézmények a névleges átárazódó pénzáramlásokat az alábbi kategóriák valamelyikéhez rendelik:

a) „alapkamat”, ahol a változó kamatozású instrumentum kamata a központi banki irányadó kamatlábhoz kötött;

b) „egyéb”, ahol a változó kamatozású instrumentum kamata bármely más referenciamutatóhoz kötött.

Az intézmények a bejövő névleges átárazódó pénzáramlásokat pozitív, a kimenő névleges átárazódó pénzáramlásokat negatív előjellel jelzik.

(4) Az intézmények az instrumentumok kamatlábaiban bekövetkezett változások múltbeli megfigyelései alapján egy adott devizanemre vonatkozóan, a (2) bekezdésben említett minden egyes átárazódási periódusra és a (3) bekezdésben említett kategóriákra vonatkozóan időben következetesen megbecsülik a „restriktív” és az „expanzív” sokkot.

(5) Az intézmények a (4) bekezdésben említett restriktív és expanzív sokk becslése során a (2) bekezdés a) pontjában említett egynapos átárazódási periódus kamatlábait összevetik a (2) bekezdés b)–e) pontjában említett egyéb átárazódási periódusokkal, valamint a (3) bekezdésben említett kategóriákkal.

(6) Az intézmények a (4) bekezdésben említett restriktív és expanzív sokkot megszorozzák a 18. cikk második albekezdésében említett fennmaradó idővel, és az eredményt minden devizanem esetében a névleges átárazódó pénzáramlásokra alkalmazzák.

(7) Az intézmények a (6) bekezdésben említett számítások eredményeit a (4) bekezdésben említett restriktív és expanzív sokk tekintetében külön-külön összesítik.

(8) Az intézmények a (4) bekezdésben említett restriktív és expanzív sokk tekintetében egyaránt kiszámítják a változó kamatozású instrumentumokban lévő automatikus kamatlábopciókból származó kifizetéseket, és ezeket összehasonlítják az alapforgatókönyv szerint számított kifizetésekkel.

Az intézmények az első albekezdésben említett összehasonlításból eredő kifizetéskülönbséget a restriktív és az expanzív sokk tekintetében külön-külön hozzáadják a (7) bekezdésben említett összesített eredményhez. A bejövő kifizetéseket pozitív előjellel, a kimenő kifizetéseket negatív előjellel jelzik. Az intézmények nem diszkontálhatják a kifizetéseket, és nem használhatnak feltételezéseket a volatilitás változásaira vonatkozóan.

(9) A nettó kamatbevételnek a báziskockázathoz kapcsolódó többletényezője az (1)–(8) bekezdéssel összhangban a restriktív és az expanzív sokk tekintetében kiszámított eredmény közül az alacsonyabb.

24. cikk

A nettó kamatbevételnek és a nettó kamatbevétel változásainak a kiszámítása

(1) Az intézmények a nettó kamatbevétel kiszámításához az automatikus kamatlábopciók kivételével összeadják a következők mindegyikét a nettó kamatbevétel időhorizontjáig:

a) a névleges átárazódó pénzáramlások újrabefektetésére vagy refinanszírozására vonatkozó, a 19. cikkel összhangban kiszámított, várható kockázatmentes hozamok;

b) a 6–12. cikkben említett instrumentumok névleges átárazódó pénzáramlásainak újrabefektetésére vagy refinanszírozására vonatkozó, a 20. cikkel összhangban kiszámított, várható kereskedelmi árrés;

c) az átárazás időpontjáig tartó és azt is magában foglaló időszakban felmerülő, a 21. cikknek megfelelően kiszámított kamatfizetések összege, csökkentve a t = 0 időpontban felhalmozódott lényeges kamatokkal.

(2) Az (1) bekezdésben említett számítás alkalmazásában az intézmények a bejövő pénzáramlásokat pozitív előjellel, a kimenő pénzáramlásokat negatív előjellel jelzik.

(3) Az intézmények az egyes forgatókönyveknek a nettó kamatbevételre gyakorolt hatását a következők összeadásával számítják ki:

a) a következők közötti különbség:

i. az (1) bekezdésben említett, az alkalmazandó forgatókönyvre vonatkozó számítás;

ii. az (1) bekezdésben említett, az alapforgatókönyvre vonatkozó számítás;

b) a nettó kamatbevételnek a nettó kamatbevételi időhorizontig érvényesíthető automatikus opciókhoz kapcsolódó, a 15. cikk szerint kiszámított többletényezője;

c) a nettó kamatbevételnek a báziskockázathoz kapcsolódó, a 23. cikkben említett többletényezője.

Az első albekezdés a) és b) pontjának alkalmazásában az intézmények azonos forgatókönyveket használnak.

Az első albekezdés c) pontjának alkalmazásában az intézmények a nettó kamatbevételnek a báziskockázathoz kapcsolódó azon, a 23. cikk (9) bekezdésében említett, restriktív vagy expanzív sokkra vonatkozó többletényezőjét veszik figyelembe, amely a legnagyobb negatív hatást gyakorolja a nettó kamatbevételre.

(4) Az egyes forgatókönyvek aggregált változásának kiszámításához az intézmények összeadják az egyes devizanemekben bekövetkező negatív és pozitív változásokat. Ennek során az adatszolgáltatás pénznemétől eltérő devizanemeket az adatszolgáltatás devizanemére kell átváltani az EKB referencia-időponti azonnali devizaárfolyamán. A pozitív változásokat 50 %-os tényezővel – vagy az ERM II árfolyam-mechanizmushoz tartozó azon devizák esetében, amelyeknél a hivatalosan megállapított ingadozási sáv szűkebb, mint a ± 15 %-os standard sáv, 80 %-os tényezővel – kell súlyozni.

Az intézmények a következő értékek közül a nagyobbig terjedő súlyozott növekményt jelenítik meg:

a) az EUR-ban vagy az ERM II devizanemekben bekövetkező negatív változások abszolút értéke;

b) az ERM II devizanemek vagy az EUR pozitív változásaira 50 %-os tényező alkalmazásával kapott eredmény.

VI. FEJEZET

EGYSZERŰSÍTETT SZABVÁNYOSÍTOTT MÓDSZER A TŐKE GAZDASÁGI ÉRTÉKÉNEK ÉS A NETTÓ KAMATBEVÉTELNEK A KISZÁMÍTÁSÁRA

25. cikk

A tőke gazdasági értékének és a tőke gazdasági értékében bekövetkező változásoknak az egyszerűsített szabványosított módszer szerinti kiszámítása

(1) A tőke gazdasági értékének és a tőke gazdasági értékében bekövetkező változásoknak az egyszerűsített szabványosított módszer szerinti kiszámításához az intézmények az 5–13. cikket alkalmazzák, az e cikk (2)–(5) bekezdésében meghatározott eltérésekkel.

(2) Az alapforgatókönyvben a következők alkalmazandók:

a) a 8. cikk (2)–(6) bekezdésétől eltérve az intézmények a következő arányban határozzák meg a lejárat nélküli betétek alapkomponensének összegét:

   i. a 8. cikk (1) bekezdése a) pontjának i. alpontjában említett lejárat nélküli lakossági folyószámlabetétek esetében 69,23 %;

   ii. a 8. cikk (1) bekezdése a) pontjának ii. alpontjában említett lejárat nélküli lakossági nem folyószámlabetétek esetében 53,85 %;

   iii. a 8. cikk (1) bekezdése b) pontjának ii. alpontjában említett, nem pénzügyi ügyfelek lejárat nélküli nem lakossági betétei esetében 38,46 %;

b) a 8. cikk (9) bekezdésétől eltérve az intézmények a lejárat nélküli betétek alapkomponensét időben egyenletesen osztják el a melléklet 5. pontjának a) alpontjában meghatározottak szerint.

(3) A 4. cikk a) pontjának ii. alpontjában, b) pontjának ii. alpontjában és c) pontjának ii. alpontjában említett, a rövid lejáratokon kamatlábcsökkenést feltételező forgatókönyvek esetében a következők alkalmazandók:

a) a 8. cikk (2)–(6) bekezdésétől eltérve az intézmények a következő arányban határozzák meg a lejárat nélküli betétek alapkomponensének összegét:

   i. a 8. cikk (1) bekezdése a) pontjának i. alpontjában említett lejárat nélküli lakossági folyószámlabetétek esetében 90 %;

   ii. a 8. cikk (1) bekezdése a) pontjának ii. alpontjában említett lejárat nélküli lakossági nem folyószámlabetétek esetében 70 %;

   iii. a 8. cikk (1) bekezdése b) pontjának ii. alpontjában említett, nem pénzügyi ügyfelek lejárat nélküli nem lakossági betétei esetében 50 %;

b) a 8. cikk (9) bekezdésétől eltérve az intézmények a lejárat nélküli betétek alapkomponensét időben egyenletesen osztják el a melléklet 5. pontjának b) alpontjában meghatározottak szerint.

(4) A 4. cikk a) pontjának i. alpontjában, b) pontjának i. alpontjában és c) pontjának i. alpontjában említett, a rövid lejáratokon kamatlábnövekedést feltételező forgatókönyvek esetében a következők alkalmazandók:

a) a 8. cikk (2)–(6) bekezdésétől eltérve az intézmények a következő arányban határozzák meg a lejárat nélküli betétek alapkomponensének összegét:

   i. a 8. cikk (1) bekezdése a) pontjának i. alpontjában említett lejárat nélküli lakossági folyószámlabetétek esetében 48,46 %;

   ii. a 8. cikk (1) bekezdése a) pontjának ii. alpontjában említett lejárat nélküli lakossági nem folyószámlabetétek esetében 37,69 %;

   iii. a 8. cikk (1) bekezdése b) pontjának ii. alpontjában említett, nem pénzügyi ügyfelek lejárat nélküli nem lakossági betétei esetében 26,92 %;

b) a 8. cikk (9) bekezdésétől eltérve az intézmények a lejárat nélküli betétek alapkomponensét időben egyenletesen osztják el a melléklet 5. pontjának c) alpontjában meghatározottak szerint.

(5) Az intézmények a 13. cikk (2) és (3) bekezdésében említett értékváltozást az alapforgatókönyv szerinti kifizetések összege és az alkalmazandó forgatókönyv szerinti kifizetések összege közötti különbségként számítják ki, az alkalmazandó kockázatmentes kamatlábakkal diszkontálva. Az intézmények figyelmen kívül hagyják a megnövekedett volatilitás bármely hatását, és az automatikus opcióknak az alkalmazandó forgatókönyv szerinti kifizetéseit megszorozzák 1,10-del.

26. cikk

A nettó kamatbevételnek és a nettó kamatbevétel változásainak az egyszerűsített szabványosított módszer szerinti kiszámítása

(1) A nettó kamatbevételnek és a nettó kamatbevétel változásainak az egyszerűsített szabványosított módszer szerinti kiszámításához az intézmények a 14–16. cikket alkalmazzák, az e cikk (2)–(7) bekezdésében meghatározott eltérésekkel.

(2) Az (1) bekezdésben említett számításra a 25. cikket is alkalmazni kell.

(3) Az (1) bekezdésben említett számításra a 14. cikk (4) bekezdése nem alkalmazandó. Az intézmények a 20. cikk (3) bekezdésében említett minden egyes terméktípusra vonatkozóan kiszámítják a következőket:

a) az összes rögzített kamatú, kamatlábérzékeny nem kereskedési könyvi eszköz átlagos átárazódási periódusa;

b) az összes rögzített kamatú, kamatlábérzékeny nem kereskedési könyvi kötelezettség átlagos átárazódási periódusa;

(4) A 19. cikktől eltérve az intézmények a melléklet 3. pontjában meghatározott átárazódási periódus szerinti idősávok középpontjai helyett a számított átlagos átárazódási periódust alkalmazzák.

(5) A 20. cikk (2) bekezdésétől eltérve az intézmények a 20. cikk (3) bekezdése harmadik albekezdésének alkalmazásakor a 20. cikk (2) bekezdésében említett nem kereskedési könyvi pozíciókat csak terméktípusok szerint különítik el, földrajzi elhelyezkedés szerint nem.

(6) A 21. cikktől eltérve az intézmények az átárazás időpontjáig tartó és azt is magában foglaló időszakban felmerülő kamatfizetéseket vagy kamatfizetés-részeket a következők szorzataként számítják ki:

a) az összes kinnlevő instrumentum tőkeösszege;

b) az intézményeknek az eszköz- vagy forrásoldali instrumentumok átlagos kamatlábaira vonatkozó becslései;

c) a nettó kamatbevételi időhorizont, vagy ha egy instrumentum a nettó kamatbevételi időhorizont előtt árazódik át, a melléklet 1. pontjában meghatározott alkalmazandó átárazási idősávnak a kinnlevő instrumentumra alkalmazandó középpontja.

(7) Az intézmények a 15. cikkben említett értékváltozást az alapforgatókönyv szerinti kifizetések összege és az alkalmazandó forgatókönyv szerinti kifizetések összege közötti különbségként számítják ki, az alkalmazandó kockázatmentes kamatlábakkal diszkontálva. Az intézmények figyelmen kívül hagyják a megnövekedett volatilitás bármely hatását, és az alkalmazandó forgatókönyv szerinti kifizetéseket megszorozzák 1,10-del.

VII. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉS

27. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2023. december 1-jén.

a Bizottság részéről
az elnök
Ursula VON DER LEYEN

MELLÉKLET

1. Átárazási idősávok:

a) egynapos idősáv, amelynek középpontja 1 nap vagy körülbelül 0,0028 év;

b) 1 napot meghaladó, de legfeljebb 1 hónapos idősáv, melynek középpontja 15 nap;

c) 1 hónapot meghaladó, de legfeljebb 3 hónapos idősáv, melynek középpontja 60 nap;

d) 3 hónapot meghaladó, de legfeljebb 6 hónapos idősáv, melynek középpontja 135 nap;

e) 6 hónapot meghaladó, de legfeljebb 9 hónapos idősáv, melynek középpontja 225 nap;

f) 9 hónapot meghaladó, de legfeljebb 12 hónapos idősáv, melynek középpontja 315 nap;

g) 1 évet meghaladó, de legfeljebb 1,5 éves idősáv, melynek középpontja 1 év és 90 nap;

h) 1,5 évet meghaladó, de legfeljebb 2 éves idősáv, melynek középpontja 1 év és 270 nap;

i) 2 évet meghaladó, de legfeljebb 3 éves idősáv, melynek középpontja 2 év és 180 nap;

j) 3 évet meghaladó, de legfeljebb 4 éves idősáv, melynek középpontja 3 év és 180 nap;

k) 4 évet meghaladó, de legfeljebb 5 éves idősáv, melynek középpontja 4 év és 180 nap;

l) 5 évet meghaladó, de legfeljebb 6 éves idősáv, melynek középpontja 5 év és 180 nap;

m) 6 évet meghaladó, de legfeljebb 7 éves idősáv, melynek középpontja 6 év és 180 nap;

n) 7 évet meghaladó, de legfeljebb 8 éves idősáv, melynek középpontja 7 év és 180 nap;

o) 8 évet meghaladó, de legfeljebb 9 éves idősáv, melynek középpontja 8 év és 180 nap;

p) 9 évet meghaladó, de legfeljebb 10 éves idősáv, melynek középpontja 9 év és 180 nap;

q) 10 évet meghaladó, de legfeljebb 15 éves idősáv, melynek középpontja 12 év és 180 nap;

r) 15 évet meghaladó, de legfeljebb 20 éves idősáv, melynek középpontja 17 év és 180 nap;

s) 20 évet meghaladó idősáv, melynek középpontja 25 év.

2. A 9. cikk (4) bekezdésének b) pontjában említett átárazási idősávok hossza:

a) 0 év;

b) 1/12 év;

c) 2/12 év;

d) 3/12 év;

e) 3/12 év;

f) 3/12 év;

g) 6/12 év;

h) 6/12 év;

i) 1 év;

j) 1 év;

k) 1 év;

l) 1 év;

m) 1 év;

n) 1 év;

o) 1 év;

p) 1 év;

q) 5 év;

r) 5 év;

s) 10 év.

3. Átárazódási periódus szerinti idősávok:

a) egy napot meghaladó, de legfeljebb 12 hónapos idősáv, melynek középpontja 12 hónap;

b) 1 évet meghaladó, de legfeljebb 1,5 éves idősáv, melynek középpontja 1 év és 90 nap;

c) 1,5 évet meghaladó, de legfeljebb 2 éves idősáv, melynek középpontja 1 év és 270 nap;

d) 2 évet meghaladó, de legfeljebb 3 éves idősáv, melynek középpontja 2 év és 180 nap;

e) 3 évet meghaladó, de legfeljebb 4 éves idősáv, melynek középpontja 3 év és 180 nap;

f) 4 évet meghaladó, de legfeljebb 5 éves idősáv, melynek középpontja 4 év és 180 nap;

g) 5 évet meghaladó, de legfeljebb 6 éves idősáv, melynek középpontja 5 év és 180 nap;

h) 6 évet meghaladó, de legfeljebb 7 éves idősáv, melynek középpontja 6 év és 180 nap;

i) 7 évet meghaladó, de legfeljebb 8 éves idősáv, melynek középpontja 7 év és 180 nap;

j) 8 évet meghaladó, de legfeljebb 9 éves idősáv, melynek középpontja 8 év és 180 nap;

k) 9 évet meghaladó, de legfeljebb 10 éves idősáv, melynek középpontja 9 év és 180 nap;

l) 10 évet meghaladó, de legfeljebb 15 éves idősáv, melynek középpontja 12 év és 180 nap;

m) 15 évet meghaladó, de legfeljebb 20 éves idősáv, melynek középpontja 17 év és 180 nap;

n) 20 évet meghaladó idősáv, melynek középpontja 25 év.

4. A 19. cikk (1) bekezdésében, a 20. cikk (2) bekezdésében, a 21. cikk (1) bekezdésében, a 22. cikk (2) bekezdésében és a 23. cikk (1) bekezdésében említett átárazási idősávok:

a) 1 éves nettó kamatbevételi időhorizont esetében az **e melléklet 1. pontja szerinti** a)–f) **idősávok**;

b) 1,5 éves nettó kamatbevételi időhorizont esetében az **e melléklet 1. pontja szerinti** a)–g) **idősávok**;

c) 2 éves nettó kamatbevételi időhorizont esetében az **e melléklet 1. pontja szerinti** a)–h) **idősávok**;

d) 3 éves nettó kamatbevételi időhorizont esetében az **e melléklet 1. pontja szerinti** a)–i) **idősávok**;

e) 4 éves nettó kamatbevételi időhorizont esetében az **e melléklet 1. pontja szerinti** a)–j) **idősávok**;

f) 5 éves nettó kamatbevételi időhorizont esetében az **e melléklet 1. pontja szerinti** a)–k) **idősávok**;

g) 6 éves nettó kamatbevételi időhorizont esetében az **e melléklet 1. pontja szerinti** a)–l) **idősávok**;

h) 7 éves nettó kamatbevételi időhorizont esetében az **e melléklet 1. pontja szerinti** a)–m) **idősávok**;

i) 8 éves nettó kamatbevételi időhorizont esetében az **e melléklet 1. pontja szerinti** a)–n) **idősávok**;

j) 9 éves nettó kamatbevételi időhorizont esetében az **e melléklet 1. pontja szerinti** a)–o) **idősávok**;

k) 10 éves nettó kamatbevételi időhorizont esetében az **e melléklet 1. pontja szerinti** a)–p) **idősávok**;

l) 15 éves nettó kamatbevételi időhorizont esetében az **e melléklet 1. pontja szerinti** a)–q) **idősávok**;

m) 20 éves nettó kamatbevételi időhorizont esetében az **e melléklet 1. pontja szerinti** a)–r) **idősávok**;

n) 25 éves nettó kamatbevételi időhorizont esetében az **e melléklet 1. pontja szerinti** a)–s) **idősávok**.

5. A 25. cikk (2), (3) és (4) bekezdésében említett forgatókönyvek:

a) alapforgatókönyv:

i. a lejárat nélküli betétek 8. cikk (1) bekezdése a) pontjának i. alpontjában említett kategóriája esetében legfeljebb 5 évre, ami az ebbe a kategóriába tartozó lejárat nélküli betétek rendre 30,77 %-ának, 1,15 %-ának, 2,31 %-ának, 3,46 %-ának, 3,46 %-ának, 3,46 %-ának, 6,92 %-ának, 6,92 %-ának, 13,85 %-ának, 13,85 %-ának és 13,85 %-ának besorolását eredményezi az e melléklet 1. pontjának a), b), c), d), e), f), g), h), i), j) és k) alpontja szerinti idősávokba;

ii. a lejárat nélküli betétek 8. cikk (1) bekezdése a) pontjának ii. alpontjában említett kategóriája esetében legfeljebb 4,5 évre, ami az ebbe a kategóriába tartozó lejárat nélküli betétek rendre 46,15 %-ának, 1,00 %-ának, 2,00 %-ának, 2,99 %-ának, 2,99 %-ának, 2,99 %-ának, 5,98 %-ának, 5,98 %-ának, 11,97 %-ának, 11,97 %-ának és 5,98 %-ának besorolását eredményezi az e melléklet 1. pontjának a), b), c), d), e), f), g), h), i), j) és k) alpontja szerinti idősávokba;

iii. a lejárat nélküli betétek 8. cikk (1) bekezdése b) pontjának ii. alpontjában említett kategóriája esetében legfeljebb 4 évre, ami az ebbe a kategóriába tartozó lejárat nélküli betétek rendre 61,54 %-ának, 0,80 %-ának, 1,60 %-ának, 2,40 %-ának, 2,40 %-ának, 2,40 %-ának, 4,81 %-ának, 4,81 %-ának, 9,62 %-ának és 9,62 %-ának besorolását eredményezi az e melléklet 1. pontjának a), b), c), d), e), f), g), h), i) és j) alpontja szerinti idősávokba;

b) a rövid lejáratú kamatlábak csökkenését feltételező forgatókönyv:

i. a lejárat nélküli betétek 8. cikk (1) bekezdése a) pontjának i. alpontjában említett kategóriája esetében legfeljebb 5 évre, ami az ebbe a kategóriába tartozó lejárat nélküli betétek rendre 10,00 %-ának, 1,50 %-ának, 3,00 %-ának, 4,50 %-ának, 4,50 %-ának, 4,50 %-ának, 9,00 %-ának, 9,00 %-ának, 18,00 %-ának, 18,00 %-ának és 18,00 %-ának besorolását eredményezi az e melléklet 1. pontjának a), b), c), d), e), f), g), h), i), j) és k) alpontja szerinti idősávokba;

ii. a lejárat nélküli betétek 8. cikk (1) bekezdése a) pontjának ii. alpontjában említett kategóriája esetében legfeljebb 4,5 évre, ami az ebbe a kategóriába tartozó lejárat nélküli betétek rendre 30,00 %-ának, 1,30 %-ának, 2,59 %-ának, 3,89 %-ának, 3,89 %-ának, 3,89 %-ának, 7,78 %-ának, 7,78 %-ának, 15,55 %-ának, 15,55 %-ának és 7,78 %-ának besorolását eredményezi az e melléklet 1. pontjának a), b), c), d), e), f), g), h), i), j) és k) alpontja szerinti idősávokba;

iii. a lejárat nélküli betétek 8. cikk (1) bekezdése b) pontjának ii. alpontjában említett kategóriája esetében legfeljebb 4 évre, ami az ebbe a kategóriába tartozó lejárat nélküli betétek rendre 50,00 %-ának, 1,04 %-ának, 2,08 %-ának, 3,12 %-ának, 3,12 %-ának, 3,12 %-ának, 6,25 %-ának, 6,25 %-ának, 12,51 %-ának és 12,51 %-ának besorolását eredményezi az e melléklet 1. pontjának a), b), c), d), e), f), g), h), i) és j) alpontja szerinti idősávokba;

c) a rövid lejáratú kamatlábak emelkedését feltételező forgatókönyv:

i. a lejárat nélküli betétek 8. cikk (1) bekezdése a) pontjának i. alpontjában említett kategóriája esetében legfeljebb 5 évre, ami az ebbe a kategóriába tartozó lejárat nélküli betétek rendre 51,54 %-ának, 0,81 %-ának, 1,62 %-ának, 2,42 %-ának, 2,42 %-ának, 2,42 %-ának, 4,85 %-ának, 4,85 %-ának, 9,69 %-ának, 9,69 %-ának és 9,69 %-ának besorolását eredményezi az e melléklet 1. pontjának a), b), c), d), e), f), g), h), i), j) és k) alpontja szerinti idősávokba;

ii. a lejárat nélküli betétek 8. cikk (1) bekezdése a) pontjának ii. alpontjában említett kategóriája esetében legfeljebb 4,5 évre, ami az ebbe a kategóriába tartozó lejárat nélküli betétek rendre 62,31 %-ának, 0,70 %-ának, 1,39 %-ának, 2,09 %-ának, 2,09 %-ának, 2,09 %-ának, 4,19 %-ának, 4,19 %-ának, 8,38 %-ának, 8,38 %-ának és 4,19 %-ának besorolását eredményezi az e melléklet 1. pontjának a), b), c), d), e), f), g), h), i), j) és k) alpontja szerinti idősávokba;

iii. a lejárat nélküli betétek 8. cikk (1) bekezdése b) pontjának ii. alpontjában említett kategóriája esetében legfeljebb 4 évre, ami az ebbe a kategóriába tartozó lejárat nélküli betétek rendre 73,08 %-ának, 0,56 %-ának, 1,12 %-ának, 1,68 %-ának, 1,68 %-ának, 1,68 %-ának, 3,37 %-ának, 3,37 %-ának, 6,73 %-ának és 6,73 %-ának besorolását eredményezi az e melléklet 1. pontjának a), b), c), d), e), f), g), h), i) és j) alpontja szerinti idősávokba.